

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR**

1995-yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

**2024/6-SON
ILOVA TO'PLAM**

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

A.M.Maxmutaliyev	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kuch jismoniy sifati va uni tarbiyalash uslublari	111
G.S.Sidiqova	
Hozirgi kun jismoniy madaniyat yo'riqchilarining klassifikatsiyasi	118
X.X.Xaydaraliyev	
O'quv mashg'ulotlari davomida talabalarda vatanparvarlik fazilatlarini rivojlantirish metodikasini takomillshatirish	123
R.A.Hamroqulov	
Salomatlik testi talab va me'yorlarini topshirish bo'yicha mashg'ulotlarni tashkillash	128
E.I.Allomov	
Maktab o'quvchilari harakat faoliyatining yoshga xos me'yorlari	134
T.A.Eshimov	
Kasb - hunar maktablari o'quvchilarining jismoniy rivojlanish va jismoniy tayyorgarligi ko'rsatkichlari tahlili	141
Sh.M.Robilova	
O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash samaradorligi	147
Q.M.Xakimov	
Yosh voleybolchilarda jismoniy ish qobiliyati va uning funksional komponentlarini shakllantirish masalalari	150
Sh.V.Djalalov	
O'rta yoshdagi qizlarda egiluvchanlikni rivojlantirish metodikasi (5–9-sinflar) jismoniy tayyorgarlikning tabaqalashtirilgan tizim asosida	155
X.M.Sotvaldiyeva	
Ingliz tili darslarida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish usullari	159
S.I.Quziyev	
Ingliz tilini o'qitishda smart ta'lim texnologiyalari orqali virtual turizmni takomillashtirishning pedagogik usullari	162
N.K.Ergasheva	
Methodology and outcomes of english language teaching	168
M.Axmedova	
Maxsus yo'nalish talabalarining eshitish ko'nikmalarini rivojlantirishda autentik materiallarning roli	172
G.Astonova	
Germaniyada ta'lim tizimini boshqarishning hududiy xususiyatlari	176
G.R.Astonova, M.M.Kaharova	
Germaniya va O'zbekiston ta'lim tizimida o'xshash va farqli jihatlar	179
N.A.Abduvaliyeva, U.Sh.Abduvoxidova	
Nutq o'stirishning metodik usullari	183
M.S.Ro'ziboyeva	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida bag'rikenglik dunyoqarashini tarbiyalash: nazariy va amaliy yondashuvlar	188
N.N.Nabiyeva	
Triz texnologiyasi vositasida ta'lim oluvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish mazmun va mohiyati	193
D.I.Asqarova	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlar yangicha yondashuvlar	197
D.T.Yuldasheva	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kognitiv faoliyatini rivojlantirishda neyropedagogikaning imkoniyatlari	202
Y.A.Mirzaboyev	
Nostandart masalalar orqali bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida matematik kompetentlikni rivojlantirish metodikasi	206
R.Sh.Sharofutdinova	
Ko'zi ojiz o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik, ijtimoiy xususiyatlari	210
Sh.T.Mavlonova	
Inklyuziv ta'lim o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishning pedagogik-psixologik,	

UO'K: 37.015.31

O'QUVCHI-QIZLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASH SAMARADORLIGI**ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПОДГОТОВКИ ШКОЛЬНИЦ К СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ****EFFECTIVENESS OF PREPARING GIRLS FOR FAMILY LIFE****Robilova Sharofat Mamajon qizi**

Farg'ona davlat universiteti, Jismoniy tarbiya nazariyasi kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash jarayonining ijtimoiy va psixologik ahamiyati, milliy an'analar va gender stereotiplarini qayta ko'rib chiqish zarurati, oilaviy hayot ko'nikmalarini shakllantirish, ta'lim dasturlarida oila mavzusini kengaytirish hamda innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali samaradorlikni oshirish usullari tahlil qilinadi. Maqola, shuningdek, qizlarning shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyatli oila a'zolariga aylanishlari orqali kelajakda jamiyatning barqarorligini ta'minlashda qanday rol o'ynashlarini ochib beradi.

Аннотация

В данной статье анализируется социально-психологическая значимость процесса подготовки девушек к семейной жизни, необходимость пересмотра национальных традиций и гендерных стереотипов, формирования навыков семейной жизни, расширения темы семьи в образовательных программах, а также методы повышения эффективности за счет использования инновационных технологий. В статье также раскрывается, как девушки могут сыграть роль в обеспечении стабильности общества в будущем, став лично и социально ответственными членами семьи.

Abstract

This article analyzes the social and psychological importance of the process of preparing girls for family life, the need to reconsider national traditions and gender stereotypes, ways to increase efficiency through the formation of family life skills, expanding the topic of the family in educational programs, and the use of innovative technologies. The article also reveals the role that girls play in ensuring the stability of society in the future by becoming personally and socially responsible family members.

Kalit so'zlar: idrok, psixologik mustaqil, axloqiy qadriyatlar, milliy an'analar, gender stereotip, psixologik trening.

Ключевые слова: восприятие, психологическая независимость, моральные ценности, национальные традиции, гендерный стереотип, психологическая подготовка.

Key words: perception, psychological independence, moral values, national traditions, gender stereotype, psychological training.

KIRISH

Bugungi tezkor globallashuv davrida o'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashga e'tibor qaratish katta ahamiyat kasb etmoqda. Jamiyatdagi axloqiy qadriyatlar, milliy an'analar, gender rollarining shakllanishi va ularning barqarorligini ta'minlash yosh qizlarning ta'lim-tarbiyasidan boshlanadi. Qizlarning oilaviy hayotga tayyorlanishi nafaqat ularning kelajakda muvaffaqiyatli oila qurishiga, balki umuman jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligiga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy va psixologik ahamiyati juda ahamiyatli hisoblanadi. Qizlar uchun oilaviy hayotga tayyorlanish jarayoni jamiyatda barkamol avlod tarbiyasi uchun muhimdir. Oila jamiyatning asosiy hujayrasi sifatida shakllanadigan muhit bo'lib, unda qizlarning shaxsiyati, axloqiy qadriyatlari va kelajakdagi hayotga tayyorlanish darajasi belgilanishi mumkin. O'quvchi-qizlar psixologik jihatdan mustaqil bo'lishi, mas'uliyatni anglash qobiliyatini rivojlantirishi va jamiyat oldidagi burchlarini to'g'ri idrok qilishi kerak.

Qizlarning psixologik tayyorgarligini oshirish ularning oilaviy hayotga sog'lom munosabatda bo'lishlari uchun zarurdir. Bu jarayonda qizlarga quyidagilarni singdirish muhim ahamiyat kasb etadi:

- «O'zini anglash va qadrlash:» Qizlar o'z qadriyatlarini anglab, o'zlariga nisbatan hurmat tuyg'usini shakllantirishlari lozim. Bu o'z navbatida ularda o'zini mustaqil va kuchli his qilish, ijtimoiy munosabatlarni samarali shakllantirishda muhim rol o'ynaydi.

- «Tushunish va murosa qobiliyati» Har qanday munosabatda, jumladan, oilaviy munosabatlarda ham tushunish va murosa qilish qobiliyatlari asosi sanaladi. Qizlarga ijtimoiy nizolarni tinch yo'l bilan hal qilish, oilaviy nizolarda o'z hissiyotlarini boshqarish va o'z fikrini to'g'ri ifodalash ko'nikmalarini shakllantirish muhimdir.

Qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashda milliy an'analar va gender stereotiplarini qayta ko'rib chiqish va qayta tayyorlash natijasida yangi oilaga kirib borgach o'sha oilada ham milliylikni qayta tiklashga va mustahkamlashga xissa qo'shadi. Milliy an'analar qizlarning oilaviy hayotga tayyorlanishida asosiy manba sifatida ahamiyat kasb etadi. Ammo ba'zi gender stereotiplari qizlarning jamiyatdagi imkoniyatlarini cheklashi mumkin. Shu sababli, qizlarni o'qitishda an'anaviy qadriyatlar va zamonaviy ijtimoiy talablarni uyg'unlashtirish zarur.

Milliy qadriyatlar va zamonaviy qarashlarni uyg'un ravishda tarbiyalash esa kelajakda tug'ilajak farzandlarni tarbiyasi va rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashda quyidagi yondashuvlar e'tiborga olinishi lozim:

«O'z-o'zini rivojlantirishga rag'batlantirish:» Qizlarning ilm-fan, madaniyat, sport va boshqa sohalarda o'zlarini rivojlantirishlari uchun sharoit yaratish ularning kelajakdagi oilaviy hayotiga ham ijobiy ta'sir qiladi.

«Gender tengligi prinsiplarini singdirish» Qizlarga oilada ayol va erkak rollari o'rtasida tenglik tamoyilini tushuntirish orqali oilaviy majburiyatlarni adolatli taqsimlash zarurligi singdiriladi. Bu orqali qizlar o'zlariga nisbatan hurmat va teng imkoniyatlarga ega bo'lishlariga ishonch ortadi.

O'quvchi-qizlarga oilaviy hayotning turli jihatlarini bilan tanishtirish hamda zarur ko'nikmalarni o'rgatish kelajakda oilaning barqarorligini ta'minlashda asosiy o'rin tutadi. Bu ko'nikmalarni shakllantirishda ta'lim muassasalari, ota-onalar va jamiyat birgalikda ish olib borishi lozim.

Quyidagi ko'nikmalarni shakllantirish qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashda muhimdir:

«Byudjetni boshqarish ko'nikmalari:» Uy-ro'zg'or xarajatlarini boshqarish, mablag'larni tejash va sarf qilish mas'uliyatini anglash orqali qizlar mustaqil hayotga tayyorlanadi.

«Uy ishlari va mehnatga mas'uliyatli yondashish» Uy ishlari bilan shug'ullanish, uy-ro'zg'orni boshqarish va oila a'zolariga g'amxo'rlik qilish kabi ko'nikmalarni yoshligidan o'rgatish o'ziga xos tarbiya vositasidir.

O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash jarayonida ta'lim dasturlariga oilaga oid mavzularni kiritish kerak. Bu yo'nalishda ta'lim jarayonida oila qadriyatlarini shakllantirish uchun maxsus fanlar, modullar yoki dasturlarni ishlab chiqish va tatbiq etish kerak bo'ladi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Ta'lim muassasalarida qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash uchun quyidagi usullardan foydalanish mumkin:

- «Muammoli holatlar tahlili» O'quvchilar real hayotda uchraydigan oilaviy muammolarni tahlil qilishi, ular uchun echimlarni ishlab chiqishi orqali murakkab vaziyatlarga tayyorlanadi.

- «Psixologik treninglar» Qizlarni turmush o'rtog'ini tanlashda, o'z his-tuyg'ularini tushunishda va nizolarni hal qilishda yordam beruvchi psixologik treninglar tashkil etilishi zarur.

O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish samaradorlikni oshiradi. Bugungi kunda onlayn ta'lim vositalari, simulyatsiya va virtual treninglar yoshlar orasida keng ommalashmoqda.

Xozirgi kunda ta'lim olishning turli xil usullari mavjud bo'lib, ulardan biri online ta'lim olishdir. Interaktiv ta'lim vositalarining ahamiyatini quyidagicha bayon etish mumkin.

- «Onlayn platformalar va vebinarlar» Oilaviy hayotga tayyorlanish bo'yicha maxsus onlayn kurslar, seminarlar va psixologik maslahatlar qizlarning bilimini oshiradi.

- «Simulyatsiya dasturlari» Oilaviy vaziyatlarni simulyatsiya qilish orqali qizlarga real vaziyatlarda qanday yo'l tutish kerakligini amalda ko'rsatish mumkin. Bu orqali o'quvchilar oila ichidagi muammolarni boshqarishni o'rganadilar.

XULOSA

O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga tayyorlash masalasi nafaqat ularning individual hayotidagi muvaffaqiyat, balki umumiy jamiyat barqarorligi uchun ham muhimdir. Shaxsiy va ijtimoiy jihatdan tayyorlangan qizlar sog'lom, baxtli va barqaror oilalarni shakllantirishga, oilaviy munosabatlarda oqilona va mas'uliyatli qarorlar qabul qilishga tayyor bo'lishadi. O'quvchi-qizlarni oilaviy hayotga

PEDAGOGIKA

tayyorlash jarayonining samaradorligini oshirish uchun ta'lim va tarbiya jarayonlarida kompleks yondashuv zarur bo'lib, bu kelajakda mustahkam va barqaror jamiyat asosini ta'minlaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Sharofatkhon, r. (2022). The role of parents and its significance in forming a healthy lifestyle in the family. *Eurasian journal of humanities and social sciences*, 14, 63-68.
2. Robilova, s. M. (2023). Characteristics of practical physical development of teenage students in family-school partnership. *Conferencea*, 60-65.
3. Sharofat, r., & nigora, a. (2023). The role of gymnastics in the physical development of children and adolescents. *Spectrum journal of innovation, reforms and development*, 12, 32-37.
4. Mamajonovna, r. S. (2023). Features of practical physical training of adolescent students. *Finland international scientific journal of education, social science & humanities*, 11(4), 2371-2375.
5. Robilova, s. M. (2023). O 'smir yoshdagi o 'quvchilarning jismoniy madaniyat, jismoniy tarbiya va jismoniy rivojlanish asoslarining ahamiyati. *Ijodkor o'qituvchi*, 3(29), 764-768.
6. Mamajonovna, r. S. (2023). Features of practical physical training of adolesces of practical physical training of adolescent students. *Finland international scientific journal of education, social science & humanities*, 11(4), 2371-2375.